

2.1 Granskning av yrkeskvalifikationer och behörighetsvillkor

Övre gräns för det disponibla anslaget: 200 000 €

Tidsplan: 2/2018–10/2018

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Vid sin halvtidsöversyn den 25 april 2017 drog regeringen i samband med sysselsättningsåtgärderna upp riktlinjer för en utredning som ska göras under ledning av UKM i syfte att klarlägga i vilka yrken/befattningar kraven på yrkeskvalifikationer ytterligare kunde lindras. Syftet med forsknings- och utredningsprojektet är att stödja denna utredning. Regeringens reformministergrupp har berett åtgärder för att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter bl.a. genom att uppdatera och luckra upp behörighetskraven.

Ministerierna kartlade 2015 och 2016 alla reglerade yrken inom sina förvaltningsområden och eventuell tillhörande EU-reglering, men det behövs en ännu mer detaljerad granskning av behörigheterna utifrån det tidigare materialet och kartläggningen hösten 2017. Det har i många branscher visat sig svårt att göra behörighetskraven flexibla eller att slopa dem, bl.a. för att syftet med regleringen är att garantera kvaliteten i verksamheten. En annan utmaning är att erkännandet av yrkesutbildade personers kompetens (i regleringen av behörighet) fortfarande i regel bygger på en viss examen. Behörighetskraven beaktar inte i lika hög grad andra utbildningar och sätt att skaffa sig och erkänna kompetens. Möjligheterna till och modellerna för livslångt lärande bör kartläggas.

Forskningsfrågor:

Forsknings- och utredningsprojektet bör granska behörigheterna bl.a. ur följande synvinklar:

- I vilka yrken/befattningar kunde kraven på yrkeskvalifikationer ytterligare lindras?
- I vilka yrken/branscher har de gällande behörighetskraven orsakat betydande rekryteringssvårigheter?
- I vilka yrken/branscher förhindrar de gällande behörighetskraven en flexibel omskolning av arbetskraften och omriktning av kompetensen enligt principen för livslångt lärande? Hur ska regleringen av behörighet utvecklas och utbildningsgången göras mer flexibel enligt principen för livslångt lärande?
- I vilka yrken, branscher och befattningar finns behörighetskrav som inte bygger på lagstiftningen men som har samma inverkan som en reglerad behörighet i relation till arbetskraftens rörlighet?
- I vilka yrken, branscher och befattningar kan gällande behörighetsbaserad reglering ersättas med verksamhetsutveckling, ledning och kvalitetssäkring?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

[Regeringsprogrammet, regeringens halvtidsöversyn 25.4.2017](#), sysselsättningsrelaterade åtgärder

Informationsproduktionens huvudsakliga former och rapportering:

- Framsynsinformation och bakgrundsteckning
- Jämförelse av handlingsalternativ
- Bedömning av politiska åtgärder
- Kostnadsanalyser

2.2 Situationen och utvecklingsbehoven i fråga om ekosystemen för den kreativa ekonomin i Finland – en utredning som grundar sig på internationella jämförelser

Övre gräns för det disponibla anslaget: 150 000 €
Tidsplan: 2/2018–5/2018

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Det immateriella kapitalet är en ny produktionsfaktor. Genom kreativt arbete produceras exportvaror med högt förädlingsvärde. De kreativa branscherna spelar redan nu en stor roll i samhällsekonomin och är en stor arbetsgivare. Regeringens handlingsplan för 2017–2019 lyfter fram de kreativa branschernas tillväxtpotential. Regeringen har tagit med de kreativa branscherna i företagsamhets- och sysselsättningspaketen och de tillhörande stödformerna för tillväxt och internationalisering. Dessutom genomför regeringen förslag från arbetsgruppen för kreativ ekonomi och immateriella värden. Förslagen syftar till att förbättra verksamhetsförutsättningarna för de kreativa branscherna, öka samarbetet och nätverkandet samt stärka konkurrenskraften även i andra branscher.

Vid sin halvtidsöversyn i april 2017 slog regeringen fast åtgärder för att stärka den kreativa ekonomin som en del av helheten "Kompetens, tillväxt och sysselsättning". I detta sammanhang beslutade regeringen att slå samman Tekes och Finpro till en ny aktör med arbetsnamnet Business Finland. Business Finland samlar alla tjänster inom innovationsfinansiering, export, investeringar och turistfrämjande under ett och samma tak och strävar efter att förbättra servicen för företag som siktar mot tillväxt och internationalisering samt att stärka internationaliseringen av innovationssystemet.

Som stöd för utvecklingen av den kreativa ekonomin behövs en aktuell utredning om dess ekosystem och behoven av att utveckla dem. Det finns tidigare utredningar om aktörerna i branschen, men informationen bör uppdateras. Till exempel spelbranschen har vuxit avsevärt under de senaste åren och digitaliseringen påverkar alla kreativa branscher. För att man ska kunna öka såväl potentialen att skapa och nyttja kapital i de kreativa branscherna som det kreativa arbetets höga förädlingsvärde i produktionen av exportvaror behövs en utredning om hur utvecklingen av ekosystemet i branschen kan organiseras på ett effektivt sätt som en integrerad del av Business Finland och tillväxttjänsterna i landskapen. Utredningen ska i perspektiv av branschöverskridande samarbete granska hur kreativ kompetens kan utnyttjas i andra branscher. Den ska kartlägga centrala internationella exempel på utveckling av den kreativa ekonomin, t.ex. från Storbritannien, Holland och Sydkorea.

Resultaten behövs senast våren 2018 så att åtgärderna i slutet av regeringsperioden kan inledas.

Helheten ska inkludera åtminstone följande delar:

- Uppdatering av informationen om ekosystemet i den kreativa ekonomin (s.k. [Fact Sheets](#)).
- Jämförelse med modeller för utvecklingen av de kreativa branscherna och det branschöverskridande samarbetet i andra länder, internationell benchmarking.
- Förslag till uppbyggande/praktisk organisering av ett branschöverskridande ekosystem i den kreativa ekonomin som en del av Business Finland (jfr Tekes utvecklingsprojekt för bioekonomin) och de viktigaste åtgärderna som en del av bl.a. branschaktörernas egen utveckling, landskapens tillväxttjänster och läroanstaltens verksamhet.

Forskningsfrågor:

- Hur ser ekosystemen ut inom de olika delområdena i den kreativa ekonomin i Finland och var ligger de största styrkorna och svagheter? (Beskrivningar/uppdatering av information)
- Hur kan man utveckla ett branschöverskridande ekosystem för den kreativa ekonomin (i anslutning till Business Finland och tillväxttjänsterna i landskapen)?
- Vilka roller har de olika aktörerna?
- Hur kan ekosystemet bäst utnyttja den grundläggande verksamheten och projektverksamheten hos den kreativa ekonomins nuvarande aktörer?
- Vilka är de viktigaste uppföljnings- och utvärderingskriterierna i projektet för utveckling av ekosystemet i den kreativa ekonomin?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

[*Arbetsgruppen för kreativ ekonomi och immateriella värden*](#) föreslog att det som stöd för att bygga ett branschöverskridande ekosystem ska göras en jämförelse av tillståndet och utvecklingsbehoven i ekosystemet i den finländska kreativa ekonomin.

Lösningar för Finland: [En halvtidsöversyn Regeringens handlingsplan för 2017–2019](#)

Åtgärden "Den kreativa ekonomin stärks" i helheten Kompetens, tillväxt och sysselsättning, ansvariga ministerier: UKM, ANM och SHM

Den kreativa ekonomin och skapandet av immateriellt värde som spetsområden. Rapport från arbetsgruppen Kreativa branscher som förstärkare av ekonomin och sysselsättningen i Finland. [Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:18](#)

Utredningen stöder genomförandet av ESF-åtgärderna för kreativt kunnande 2014–2020 (inkl. de utredningar och undersökningar som genomförs i projekten).

Informationsproduktionens huvudsakliga former och rapportering:

- Information till stöd för genomförandet av strategin, inklusive analyser av lägesbilden och jämförelse av handlingsalternativ

2.3 Bedömning av behoven av att utveckla specialundervisningen inom småbarnspedagogiken och i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

Övre gräns för det disponibla anslaget: 200 000 €

Tidsplan: 2/2018–7/2018

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Regeringen beslutade vid sin halvtidsöversyn i april 2017 om 19 nya åtgärder för att främja barns och ungas välfärd, förebygga marginalisering och minska antalet ungdomar utan utbildning och arbete. Till åtgärderna hör en utredning av utvecklingsbehoven inom specialundervisningen.

Enligt statistik för 2016 från Institutet för hälsa och välfärd behövde 6 procent av barnen inom småbarnspedagogiken, dvs. cirka 12 591 barn, intensifierat eller särskilt stöd. Majoriteten av dem, 72 procent, var pojkar. Kommunerna använder sig av olika åtgärder för att stödja barns utveckling och lärande och praxis är mycket varierande. Undervisnings- och kulturministeriets trestegsstöd för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen har varken begreppsligt eller strukturellt tagits in i lagstiftningen om småbarnspedagogik. Trots det meddelar över hälften av kommunerna att de använder trestegsstöd (UKM:s utredning, publiceras hösten 2017). Specialundervisningen inom småbarnspedagogiken behöver klargöras både begreppsligt och juridiskt och utvecklingsbehoven bedömas på riksnivå. Lagen om småbarnspedagogik bereds som bäst utifrån temat stöd för barnets utveckling och lärande. Kommunerna efterlyser bl.a. en klarare lagstiftning om stödet och en bedömning av effekterna av pedagogisk och inklusiv verksamhetspraxis.

Ändringarna i lagen om den grundläggande utbildningen 2011 syftade till att stärka elevens rätt att i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen få stöd för sitt lärande och sin skolgång tillräckligt tidigt och flexibelt i anslutning till undervisningen, till att öka planmässigheten i stödet och till att effektivisera stödåtgärderna och det branschöverskridande samarbetet. Ett annat syfte var att revidera processen för stödutbudet och göra den mer transparent. Ändringarna i lagen om den grundläggande utbildningen 2011 innehöll ingen konkret bestämmelse om att inkludera elever med särskilt stöd eller ordna utbildning i de allmänna undervisningsgrupperna. Enligt lagen om den grundläggande utbildningen är det fortfarande utbildningsarrangören som bestämmer var undervisningen ska ske.

Undervisnings- och kulturministeriet lämnade i februari 2014 till bildningsutskottet en utredning om hur rätten till särskilt stöd fullföljs i enlighet med elevens förutsättningar för lärande. Enligt utredningen hade kommunerna visat på framsteg i enlighet med målen med ändringarna av lagen om den grundläggande utbildningen. Skillnaderna mellan kommunerna när det gällde införandet av trestegsstöd var betydande. Den 12 mars 2015 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp med behövliga sektioner för utveckling av det krävande särskilda stödet. Gruppens uppgift omfattade undervisningen och skolgången vid sjukhusundervisningsenheter, kommuner och samkommuner samt privata institutions- och specialskolor. Slutrapporten publiceras i augusti–september 2017.

Hösten 2016 fick 49 400, dvs. 9 procent, av eleverna i den grundläggande utbildningen intensifierat stöd. Det särskilda stödet omfattade 7,5 procent av alla elever. Undervisningen för elever med särskilt stöd genomfördes hösten 2016 (Statistikcentralen 2017) på följande sätt: Undervisning endast i allmänna undervisningsgrupper 19,7 procent, över hälften av

undervisningen i allmänna undervisningsgrupper 19,1 procent, under hälften av undervisningen i allmänna undervisningsgrupper 23,3 procent, endast i specialgrupp 28,3 procent och i specialskola 9,6 procent.

Informationsbehovet i anslutning till utvecklingen av specialundervisningen hör samman med hur barnets eller elevens rätt till småbarnspedagogik, förskoleundervisning, grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet tillgodoses, vilken betydelse undervisningsgruppen har och vilken betydelse statsandelssystemet/finansieringslagen har för trestegsstödet i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Forskningsfrågor:

- Vilket är behovet av att utveckla specialundervisningen och stödet för barnets utveckling och lärande i småbarnspedagogiken?
- Hur tillgodoses barnets eller elevens rätt att få stöd för lärandet tillräckligt tidigt, flexibelt och efter behov på riksnivå och på regional nivå?
- Vilka arrangemang tillämpas för trestegsstödet och stödet för utveckling och lärande i småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, och vilken är graden av planmässighet och transparens?
- Hur ser man till att elever med särskilt stöd får tillträde till utbildning på andra stadiet?
- Vilken effekt har inklusion (i småbarnspedagogikens/undervisningens grupper) för barnens och elevernas framgång och avancemang i studierna?
- Vilka effekter har ändringarna i statsandelssystemet/finansieringslagen 2010 haft på kommunernas varierande arrangemang för trestegsstöd i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen? Är dessa ändringar orsaken till att kommunerna genomför trestegsstödet på så olika sätt?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Utredningen stöder genomförandet av regeringens NEET-riktlinjer. Utredningen har också samband med regeringsprogrammets spetsprojekthelhet [Kompetens och utbildning](#) och [Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster](#).

Den föränderliga servicehelheten inom social- och hälsovården och harmoniseringen av tjänsterna och funktionerna inom den kommunala sektorn för fostran och undervisning kräver ömsesidigt samarbete mellan de olika förvaltningsnivåerna och myndigheterna. Tjänster som produceras i kontinuerligt samarbete med den kommunala sektorn för fostran och undervisning och social- och hälsovårdsväsendet är bl.a. sjukhus- och anstaltsundervisning, genomförande av elev- och studerandevård och samarbete mellan barnskyddet och undervisningsväsendet. I och med reformen bör man när man ordnar stödtjänster för barn enligt lagen om småbarnspedagogik respektive lagen om grundläggande utbildning och när man gör tjänsterna inom social- och hälsovården tillgängliga för barnen/eleverna tillämpa ett branschöverskridande samarbete i syfte att bevara principen för närservice.

Informationsproduktionens huvudsakliga former och rapportering:

- Litteraturoversikter, bakgrundsteckning, inklusive metaanalyser av befintlig information
- Information till stöd för genomförandet av NEET-strategin, inklusive analys av lägesbilden
- Jämförelse av handlingsalternativ